

مکرمات

❁ ادبی و سیاسی رسالهٔ اسبوعیه در ❁

۳۱ نجی سنه

۱۴ محرم ۱۳۳۰

❁ پنجشنبه ❁

جزء و عدد : ۱۲۸

ایران ، عجایبی برلہستانی اولہ جق در ؟

(مابعد عن جزؤ ۱۲۷)

محمد علی بہ کلنجہ ارشدالدولہ نیک مغلوبیتدن صکرہ شمال طرفلرنده کی جبالہ طوغری فرار ایلہ بر جوق زمانلر اورادہ مجلادن مجلانیہ سرسریانہ طولاشدی زوجہ سیلہ چو جقلربی ایسہ اودہ سایہ کوندردی . کندیسنی کورمش اولانلر معنأ بک دوشکون بر حالہ بولندیغنی ، ذہنی بریشان اولدیغنی سویلکدہ درلر . صوگ آلمان خبرلرایسہ کندیسنک روسیہ نیک ترکستان طرفلرینہ التجا ایلدیکنی بیلدیرمکدہ در .

ایشته کولیورکہ ایران حکومت مشروطہ سی بوایکی عصیانی تمامیلہ باصدیرق اوزرہ در . فقط بوغانلہ برطرف ایدملکلہ ایش جتمش اولیور . بالعکس دہابیوک ، دہا وخیم العاقبہ برطاقم بشقہ مشکلات وار ، ایران دہا جوق قوی و بی رحم خصملرلہ اواشغفہ مجبوردر .

بو خصملرک ایسہ روسیہ ایلہ انکلتزہ حکومتلری اولدیغنی معلومدر . بوایکی حکومت ، ۱۹۰۷ سنہ سنده ، یعنی شاہ مظفرالدینک اداره مشروطہ بی اعلاندنبری هنوز برسنہ کچمہ مش ایدی . کہ براتلافامہ عقدایلہ ایران حوزہ حکومتی برطاقم مناطق نفوذہ آیرہرق عادتاً آرہلرنده تقسیم ایلدیلر . بواتلافامہ نیک روسیہ عائد قسمتی ایسہ آلمانیا حکومتی ۱۹ آغستوس ۱۹۱۱ تاریخندہ سن - پترسبورغہ امضا ایدیلن بر معاہدہ نامہ ایلہ تصدیق وقبول ایلدی .

روسیہ حکومتی جوقدن بری ایرانک ، کندی اراضیسینہ ملاصق اولان شمال قسمتی الحاق ایلک آرزوسنی پرورده ایدیور . دیگر طرفندنہ انکلتزہ ، بصرہ کورفزنده کی موقعنک تحکیمی ایچون ، ایرانک اقسام جنوبیہ سنی تحت حکم

واستیلانسه آلمنی تصور ایلدور . بو ایکی حکومت معظمه نك قطعات مسكونه نك بو بعید و چوراق منطقه سنده ، اون طقوزنجی عصر میلادی طرفنده داعیه رقابت ایله یکدیگره قارشى متصدى اولدقلى تشبثات و ترتیباتك يك ضرب و حیرتخا صفحاتی واردر . بورقابت ایسه آنف الذکر استلافتنامه ایله ختامه ایرمشدر . چونکه استلافنامه ایرانی اوچ دارمیه تقسیم ایلشدر ، که بونك برى شمالده اولوب روسیه نك منطقه نفوذنی تشکیل ایلر . دیگرى ، انكلتره نك تحت نفوذده اولق اوزره جنوبدهدر . بیطرف اراضی سمیه اولنان اوچنجی قسم ایسه مرکزده اوزون و طار برخطدن عبارت اولهرق . ایکی اولکی قسمی یکدیگرندن تفریق ایلر . بو استلافنامه چوق کچمه دن ایکی طرفنده تأمین منافع اتمک باشلادی . چونکه محمد علی شاهك مجلس مبعوثانی طاغتمی اوزرینه علیه قیام واقع اولدیغی وقت ، روسیه حکومتی ادامه آسایش و محافظه منافع هانه سیله عسکر سوق ایدرهك تبریز ، اردبیل ، استرآباد و قزوین شهرلرنی تحت اشغاله آلمده تردد ایلهمشدی . واقعا قزوین شهرنده کی روس عسکری کچنلرده چکلمشدر ، فقط دیگر شهرلر الآن تحت استیلادهدر .

دیگر جهتن انكلتره دخی بوش طور ماقده ایدی . ۱۷ تشرین اول ۱۹۱۰ ده انكلتره قایینه سی ، بندر بوشردن اصفهانه قدر اولان حوالی داخلنده آسایشك تمامیه مفقود اولدیغنی و بو حالده کندی تجارتی سکتهدار ایلدیکنی ایلری سوره رك ، ایران حکومتك یا برمدت معینه طرفنده تأمین آسایش وانتظام ایلسنی و یاخود بوبابده بالذات کنديسنك تشبثاتده بولنه جغنی مهتدانه برصورتده بیلدیردی . آسایش وامنیتك اعاده سی باریه متوقف ایدی . حال بوکه ایران حکومتی ده روسیه و انكلتره نك ۱۹۰۹ سنه سی کانون اولندن برى مشترکاً واقع اولان اقراض تکلیفی تام اوقونلرده رد ایلش ایدی . چونکه بوايکی دولتك بواقراضه بدل طلب ایلدکلى امتیازات ومساعدات سیاسیه ایران حکومتجه مملکتك استقلال و حاکیمته تمامیه منافی کورلمش ایدی . ایرانلرک بوصورتله مقاومتکارانه برطور اتحاد ایلسی آلمانیاك آرقدن آرقیه واقع اولان تشویقات

وتحریکاتی نتیجه‌سی ایدی . چونکه حکومت مذکورہ برطرفدن ایرانہ مداخلہٴ مالیہ بولنه جنی امیدنی ویرمکده ، دیگر طرفندنہ منازع فیہ حدود مسئلہ سنک تسریع تسویہ‌سی بہانہ سیلہ حکومت عثمانیہ طرفندن ، اوریہ حوالیسنہ طوغری عسکر سوق ایتدیرمکده ایدی .

بکن تشرین ثانی ۱۹۱۰ تاریخندہ چار ایله ایمپراطور ویلہلم آرمسندہ بوتسدامدہ ایران مسئلئہ دأر وقوع بولان ملاقات ذاتاً مشوش اولان حال وموقعی بسبتون اغلاق ایدہ جک گبی کورندی . حال بوک ایشلر یواش یواش یولہ کیرمکہ باشلادی . انکلترة اولجہ وقوع بولان تهدیداتندن صرف نظر ایلدی ، دها طوغریسی تهدیدات واقعه‌نک زمان اجراسنی تعلیق ایتدی وایرانی بارہ بولمقدہ سربست براقدی . ایران‌ده بر چوق مذاکراتدن صکرہ نہایت ۱۹۱۱ سنہ‌سی مایسندہ لوندرده خصوصی بانقہ لردن ۲۵ میلون فرانلق بر استقراض عقد ایدہ بیلدی . دیگر طرفدن روسیہ ایله آلمانیا آرمسندہ بر باب مکالمہ آچیلدی . کہ بومکالمده موضوع بحث اولان مسائل روسیہ طرفندن حرفیاً انکلترة‌نک سمع اطلاعہ ایصال ایدلمکده ایدی . بومکالمات ومذاکرات ایسہ آلمانیا ایله روسیہ آرمسندہ بالادہ ذکر ی بکن ۱۹ آغستوس ۱۹۱۱ سنہ‌سی معاهده نامہ سنہ ماجر اولدی ، کہ بونک ماهیتی حقندہ بروجه آتی بعض ایضاحات اعطاسنہ لزوم کوریوروز . بوکون ایرانده ایشلمکده اولان شمندوفرک طولی یالگیز اون کیلو مترودن عبارتدر ، کہ اوده طهرانی ، شاه عبدالعظیم موقعنہ ربط ایدن خطدر . بو خطک انشاسنہ پرنس «دوپولینیاک» نامندہ برفرانسزک تشبثاتی اوزرینہ باشلامش وشمندوفر الیوم بلجیقایلر طرفندن ایشلایلمکده بولنمشدر . ایران اوزرینہ اق ایکی ذی نفوذ وسطوت قومشوسنک اصل نظر حرص وطمعنی جلب ایدن جهت ایسہ ، بومکلمتده تأسیسی متصور ویامکن اولان خطوط حدیدیہ دن تولد ایدہ جک منافع اقتصادیه ایله ، اوخطوطک سوق الجیش نقطه نظرندن حاز بولنه جنی اهمیت عظیمدر . حتی شمعی به قدر بونقطه نظرندن شمندوفر انشاسی ایچون یک چوق تشبثات وقوع بولمش ایدی .

وقتيله بارون (ژ. دورویر) نامنده بری نصرالدین شاه ایله وکلاسنه تقدیم ایلدیکي ۳ میلیون فرانقلق بر اکرامیه ایله ایرانده شمندوفر انشاسی انحصاری استحصاله چاره بولمشدی. فقط روسیه بوتشبی خبر آلیر آلاماز در حال مداخله ایله مدتی ۱۹۱۰ سنه سنده ختام بولان بر مقاوله عقد ایدرک بالجمله رقیلری بر طرف ایلکه موفق اولدی. ۱۹۰۷ سنه سی مقاوله سنندن صکره ایسه روسیه. انکلتزه ایله برلشهرک ایکسی برلکده انشاسنی تصور و آرزو ایلدکلی تیمور یوللرینک بیوک بر پلاقی ایران حکومتته اعطا ایلدیلر. حکومت مذکوره، روسیه و انکلتزمنک صرف کندی منفعلری نقطه نظرندن ترتیب ایتدکلی بویانلره معارض اولدینی جهتله هنوز شوصوگ زمانلره قدر ایکی قوی قومشوسنک تکلیفات واقعسنی عدم قبول خصوصنده اصرار ایلکده بولمشدر.

روسلرک آرزولری مقاوله نامه معلوم موجبنجه کندی حصه لرینه اصابت ایدن دایره نفوذ داخلنده ایکی باشلیجه خط تأسیس ایتدکدر. بو خطرلردن بری واک اوزونی (جولفا)، (کرمان) و (بندرعباس) شهرلرنی یکدیگرینه ربط والصاق ایلک و بالنسبه قیسه اولان ایکنجی قسمی ایسه (خانقین) دن (رهشت) و کتک اوزره تصور و تعیین ایلدیشدر.

انکلتزیه کلنجه، حکومت مذکوره سوق الجیش ایجاباتندن زیاده منافع اقتصادیه اسبابی تأمین فکرنده اولدینی جهتله، ایرانک مواقع مرکزیه سنی ساحل بحره ربط ایلجهک بر خط انشاسی تکلیفله اکتفا ایلکده در.

روسلرک تأسیس ایده جکلری خطوط آلمانیاک آناتولی و عراق طرفلرنده کی نیات و آمانه ایراث سکت ایده یلک احتمالی موجود اولدیغندن، نهایت آلمانیاده ایشه قاریشهرق روسیه ایله ایران خطوطندن برینک (خانقین) و ایصال ایدلمسنی و محل مذکور دن بغداده قدرده بر خط الصاق انشا ایدلمسی خصوصنده عقد استلافه موفق اولدی.

(مابعدی وار)

